

Visitation af indsat

Kritiseret tidspunktet for iværksættelsen af en visitation i statsfængslet i Vridsløselille samt den begrundelse, der blev givet den indsatte i forbindelse med visitationens iværksættelse.

(J. nr. 1983-804-615).

En indsat i statsfængslet i Vridsløselille klagede til mig over forskellige forhold i forbindelse med, at han den 28. september 1982 i statsfængslet blev visiteret og i forbindelse hermed belagt med håndjern.

Efter gennemgang af sagens akter udtalte jeg følgende i en skrivelse til den pågældende:

»Efter § 1, stk. 4, i justitsministeriets cirkulære nr. 215 af 15. december 1980 om visitation af de indsatte og deres opholdsrum kan personlig visitation kun foretages, såfremt der er begrundet formodning om, at den indsatte er i uretmæssig besiddelse af effekter.

Det er oplyst, at visitationen af Dem den 28. september 1982 kl. 18.45 blev foretaget i anledning af, at personalet havde iagttaget, at der ca. 1 døgn forinden var blevet kastet en genstand ind i Deres celle.

Jeg finder ikke grundlag for kritik af, at statsfængslet og direktoratet har fundet, at betingelserne for at foretage personlig visitation af Dem var opfyldt. Jeg finder imidlertid at måtte tilkendegive som min opfattelse, at anvendelsen af § 1, stk. 4, i nævnte cirkulære i et tilfælde som det foreliggende må forudsætte, at visitationen bør iværksættes snarest muligt efter iagttagelsen af det forhold, der begrunder formodningen om, at den indsatte er i uretmæssig besiddelse af effekter.

I tilknytning hertil skal jeg bemærke, at der ikke over for mig er oplyst forhold, der kunne begrunde, at visitationen først blev foretaget ca. 1 døgn efter formodningens opståen.

Efter visitationscirkulærets § 1, stk. 5, har den indsatte inden visitationens gennemførelse ret til at få oplyst grunden til, at visitationen iværksættes, medmindre særlige omstændigheder taler derimod.

Til forhørsprotokollen for statsfængslet i Vridsløselille for den 11. december 1983 har fængselsoverbetjent (A) forklaret, at han ikke over for Dem skulle have udtalt, »at der ikke skal være nogen begrundelse for at foretage visitation«. I forbindelse med den omtalte visitation af Dem gav fængselsoverbetjen-

FOB nr. 83.147

ten ifølge sin forklaring over for Dem udtryk for, at De skulle visiteres med henblik på at undersøge, hvorvidt De var i besiddelse af ureglementerede effekter. Denne forklaring afgav fængselsoverbetjent (A) over for Dem, inden fængselsbetjent (B) kom til stede.

I udtalelsen af 19. december 1983 har statsfængslet i Vridsløselille i anledning af klagen til mig anført, at anstalten har lagt til grund, at fængselsoverbetjent (A) ikke har udtalt sig som af Dem anført. Anstalten har tværtimod lagt til grund, at (A) har forklaret Dem om baggrunden for visitationen. Direktoratet for kriminalforsorgen har i udtalelsen af 16. januar 1984 henholdt sig til anstaltens udtalelse.

Der er ikke over for mig oplyst særlige omstændigheder, der kunne tale imod, at det over for Dem blev oplyst, at baggrunden for visitationens foretagelse var, at en fængselsbetjent havde iagttaget, at en genstand var blevet kastet ind i Deres celle. Jeg kan derfor ikke anse begrundelsespligten efter cirkulærets § 1, stk. 5, for opfyldt i forbindelse med den foretagne visitation, hvorved bemærkes, at en generel henvisning til de almindelige betingelser for at kunne foretage en visitation ikke i så henseende kan anses for tilstrækkelig.

Efter § 2, stk. 1, i visitationscirkulæret skal visitation af den indsatte person så vidt muligt overværes af et vidne. Ved visitation forstås ifølge § 30, stk. 1, 2. pkt., i justitsministeriets [bekendtgørelse nr. 423 af 21. juni 1973](#) om fuldbyrdelse af frihedsstraf en nøje undersøgelse af, hvilke effekter den pågældende har i sin besiddelse i opholdsrummet eller på sin person.

Til forhørsprotokollen for statsfængslet i Vridsløselille for den 11. december 1983 har fængselsoverbetjent (A) bekræftet, at han, forinden fængselsbetjent (B) kom til stede, bad Dem om at tømme lommerne, for at han kunne se, om der var ureglementerede genstande. Han har endvidere bekræftet, at han, efter at De havde tømt lommerne, klappede Dem på lommerne for at sikre sig, at der ikke var yderligere genstande.

I udtalelsen af 19. december 1983 har anstalten herom anført, at det er i overensstemmelse med sædvanlig praksis i anstalten, at personalet kan anmode en indsat om at tømme sine lommer og klappe ham på lommerne, uden at der er et vidne til stede. Direktoratet for kriminalforsorgen har i udtalelsen af 16. januar 1984 henholdt sig til anstaltens udtalelse.

Med henvisning hertil samt til visitationens overfladiske karakter finder jeg ikke i den foreliggende sammenhæng at have tilstrækkeligt grundlag for at foretage videre vedrørende dette forhold.

Efter § 1, stk. 1, i justitsministeriets cirkulære nr. 235 af 16. december 1975 om anvendelse af håndjern over for indsatte, må håndjern kun anvendes, »når forholdene gør det absolut påkrævet, og når andre lempeligere midler har været forsøgt eller åbenbart vil være utilstrækkelige«. Særligt om anvendelse af håndjern i forbindelse med visitation er der ved § 7, 1. pkt., fastsat, at en indsat kan belægges med håndjern, såfremt han »nægter at lade sig visitere i nødvendigt omfang, og visitationen ikke kan gennemføres uden betydelig magtanvendelse«.

Der er ikke ved de fornyede udtalelser fra fængselsbetjent (B) og fængselsoverbetjent (A) tilvejebragt en sådan overensstemmelse mellem Deres, (B's)

og (A's) forklaringer af det passerede, at det faktiske hændelsesforløb kan anses for helt klarlagt. Jeg finder imidlertid ikke, at yderligere undersøgelser fra min side vil kunne bibringe sagen nye oplysninger. Jeg henviser herved til, at forholdene skriver sig tilbage til den 28. september 1982.

På det således foreliggende grundlag kan direktoratet for kriminalforsorgens afgørelse i skrivelsen af 8. august 1983 til Dem, hvorefter direktoratet efter omstændighederne ikke fandt grundlag for at kritisere, at der blev anvendt håndjern i forbindelse med visitationens gennemførelse, ikke give mig fuldt tilstrækkelig anledning til kritik.

Det tilføjes, at jeg ikke efter min gennemgang af sagen har grundlag for at antage, at foretagelsen af visitationen den 28. september 1982 af Dem havde chikanøs karakter.

Jeg har gjort direktoratet for kriminalforsorgen og statsfængslet i Vridsløselille bekendt med min opfattelse vedrørende spørgsmålene om tidspunktet for iværksættelse af en visitation samt begrundelsespligten i forbindelse hermed.

...«